

Emerytalne Konto Oszczędnościowe zaproponowane przez Komisję Nadzoru Finansowego jest odpowiednim sposobem na wyższą emeryturę. Dzięki prostej konstrukcji i jednolitej składce EKO jest szczególnie korzystne dla osób o niższych dochodach. Obecny trzeci filar jest skomplikowany i nieprzejrzysty, zaproponowane rozwiązanie jest niezwykle proste. EKO pokazuje, że regularne oszczędzanie nawet niewielkich kwot może znacząco zwiększyć wysokość emerytury w przyszłości.

• Opis przypadku

17 września br. Komisja Nadzoru Finansowego przedstawiła propozycję nowego rozwiązania emerytalnego w ramach trzeciego filaru. Emerytalne Konto Oszczędnościowe (EKO) ma być rozwiązaniem prostym, które zachęci Polaków do dodatkowego oszczędzania na starość. Obecny skomplikowany system zniechęca do tego.

Składka w ramach EKO miałaby być określona kwotowo (100 lub 150 zł miesięcznie). W pierwszym wariantcie 2x50 (100 zł) składka byłaby dzielona na składkę podstawową (50 zł) oraz dodatkową (50 zł). Obie składki byłyby opłacane przez ubezpieczonego, z tym, że kwota składki dodatkowej obniżałaby podstawę opodatkowania. Drugi wariant - 3x50 (150 zł) dodatkowo zakłada składkę uzupełniającą (50 zł), opłacaną przez pracodawcę. Kwota składki uzupełniającej byłaby traktowana jako koszt uzyskania przychodu przez pracodawcę. Wypłata środków finansowych z EKO byłaby nieopodatkowana.

Do przystąpienia do EKO upoważniona byłaby każda osoba zatrudniona, która ukończyła 16 rok życia, bez względu na formę zatrudnienia. Wypłata środków byłaby możliwa po osiągnięciu 60 roku życia oraz pod warunkiem dokonania minimalnie 36 wpłat.

Konta w ramach EKO mogłyby prowadzić instytucje finansowe (fundusze inwestycyjne, OFE, zakłady ubezpieczeń, banki).

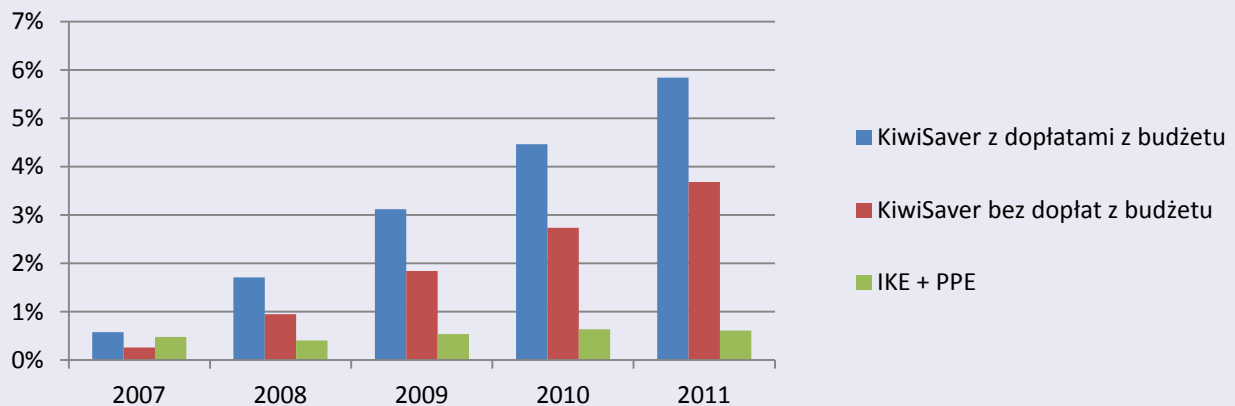
• Ocena eksperta FOR

Obecny trzeci filar systemu emerytalnego jest skomplikowany i nieprzejrzysty. Świadczy o tym chociażby liczba rozwiązań funkcjonujących w trzecim filarze: Pracownicze Programy Emerytalne (PPE), Indywidualne Konta Emerytalne (IKE) oraz Indywidualne Konta Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE). Zawilłość systemu jest szczególnie widoczna na przykładzie dublowania się praktycznie tego samego programu w przypadku IKE i IKZE.

Trzeci filar systemu emerytalnego w Polsce nie jest powszechny. W jego ramach oszczędza zaledwie około 1 mln Polaków. Dla przykładu w ośmiokrotnie mniej licznej Nowej Zelandii dodatkowo na starość odkłada 2 mln osób (za pomocą *KiwiSaver*). Wartość środków zgromadzonych w trzecim filarze w Polsce to równowartość tylko 0,6 proc. PKB, w Nowej Zelandii jest to dziesięciokrotnie więcej (6 proc. PKB).

EKO może być rozwiązaniem, które uprości system, a tym samym przyczyni się do jego rozpowszechnienia. Co jest niezwykle istotne na kanwie starzenia się ludności i spadku stopy zastąpienia świadczeń emerytalnych wypłacanych w ramach dwóch pierwszych filarów.

Wykres 1. Wartość środków zgromadzonych w III filarze systemu emerytalnego w Polsce (IKE +PPE) i Nowej Zelandii (KiwiSaver) (proc. PKB)

Źródło: KNF, New Zealand Inland Revenue

EKO najbardziej opłaca się osobom o niskich dochodach. Szczególną cechą proponowanego programu jest jednolita, określona kwotowo składka emerytalna. Dzięki takiej konstrukcji system ten będzie w stanie zapewnić dodatkowe środki finansowe na emeryturze osobom, które będą ich najbardziej potrzebować, czyli obecnie mało zarabiającym. Regularnie odkładając małe kwoty przez dłuższy okres czasu, osoba o niskich dochodach będzie mogła względnie bardziej poprawić swój standard życia na emeryturze.

Obecny system dodatkowo premiuje osoby bogate, których standard życia na emeryturze będzie wysoki. Przykładowo, w ramach IKZE osoby o wyższych dochodach mogą liczyć na większą ulgę podatkową. W EKO każdy mógłby maksymalnie obniżyć swoją podstawę opodatkowania o tą samą kwotę niezależnie od dochodu.

Osoba oszczędzająca w EKO może być w stanie utrzymać wysokość emerytury na dzisiejszym poziomie. Według wyliczeń KNF osoba o średnim wynagrodzeniu partycypująca w EKO przez 40 lat, powinna powiększyć swoją łączną miesięczną emeryturę o około 1/3, czyli mniej więcej o tyle, o ile przewidywany jest spadek stopy zastąpienia w przyszłości. Tak więc EKO może być traktowane jako rozwiązanie (kompensata) negatywnego wpływu starzenia się ludności na wysokość świadczeń emerytalnych w przyszłości.

Reasumując, EKO jest dobrym punktem wyjścia do dyskusji na temat trzeciego filaru systemu emerytalnego w Polsce. Dyskusja ta jest potrzebna, ponieważ system ten został zaniedbany, dodatkowe oszczędzanie na starość w Polsce nie jest powszechne. Natomiast nieunikniony wzrost liczby osób starszych doprowadzi do spadku wartości emerytur wypłacanych z ZUS i OFE. W tej sytuacji dodatkowe oszczędzanie na emeryturę będzie niezbędne do utrzymania poziomu dzisiejszych świadczeń emerytalnych w przyszłości.

Bibliografia:

[1] KNF, *Co zrobić, żeby się udało?*, 2012

Kontakt do eksperta

Dawid Samoń

e-mail: dawid.samon@for.org.pl

Forum Obywatelskiego Rozwoju

Al. J.Ch. Szucha 2/4 lok. 20, 00-582 Warszawa

tel. +48 22 628 85 11, fax +48 22 213 37 85

e-mail: info@for.org.pl

www.for.org.pl